

JACKi ZPRAVODAJ

KULTURA ~ SPORT

9/2024

www.jackijablunkov.cz

MARCELA KLEMENSOVÁ
EKOLOGICKÁ ORGANIZACE ARNIKA

více na str. 6

Poprázdninové duchovní slovo

Lidé se většinou těší na léto. Je totiž pravděpodobné, že bude teplo, je delší den, mnozí čerpají dovolenou, děti mají prázdniny. Podnikáme výlety, objevujeme nová místa doma či v zahraničí, navštěvujeme přátele, trávíme venku teplé večery. Lidé mnohem více než v zimě létají letadly, nastupují na lodě, cestují auty či autobusy, využívají kolo nebo provozují horskou turistiku. Využíváme tento čas k různým prázdninovým aktivitám.

Je ovšem pravda, že tento letní čas skrývá v sobě větší riziko různých úrazů, dopravních nehod či jiných neštěstí. Rok co rok se opakují situace, kdy se na začátku září nesejdou všichni spolužáci ve škole, všichni spolupracovníci v zaměstnání nebo přátelé na setkání důchodců. A to proto, že někdo byl odvolán z tohoto světa. Bohužel i během léta umírají lidé. Smrt existuje. Lidé vyrážejí za odpočinkem a přitom vyrážejí vstříc smrti. Člověk nastupuje do auta a vůbec netuší, že prožívá poslední hodiny či minuty pozemského života. Když si lidé na začátku ledna vinšují do nového roku,

přejí si hlavně zdraví. Přitom tušíme, že i v tom novém roce bude zase okolo 120 pohřbů ve farnosti. Je statisticky dokázáno, že ročně umírá přibližně jedno procento z počtu obyvatel. Nechceme si hrát na jasnovidce, že bychom věděli, kdo z našich spoluobčanů bude v tomto roce odvolán z pozemského života. To nikdo neví. Je to totiž velké tajemství.

Moudrý a pokorný člověk si ale umí přiznat, že i on patří k těm, kdo může v daném roce zemřít. Četl jsem kdesi, že kdo do padesáti let svého života pořád mluví o tom, že jednou zemře, měl by se léčit, protože je patologicky nemocný. Ten text ale pokračoval větou, že kdo po padesátce nemyslí na to, že jednou zemře, měl by se také léčit, protože i takový člověk je patologicky nemocný. Nejen staří lidé umírají, ale i lidé středního věku, taky mladí a bohužel někdy i děti. Je to velké Boží tajemství, kdy a jak zemřeme. Máme rádi život. Smrt blízkého člověka bývá pro nás těžkou ranou. Pohřby prověřují naši víru v Boha a věčný život. Nejde vrátit čas ani okamžik.

Nemá smysl před smrtí zavírat oči. Transplantace, krevní převody, operace, to vše pomáhá život jen prodloužit, ale smrt se jimi neodstraní.

Skutečnost, že jednou zemřeme, je jedinou jistotou v našem životě. Přesto tolik lidí kolem nás o smrti neuvažuje a nechce přemýšlet. Jako by se jich to nikdy netýkalo. Je nutné mluvit o smrti. Ne proto, abychom z ní měli strach, ale abychom od tohoto strachu byli osvobozeni. Nebojme se v každém věku myslet na smrt, abychom dobře prožili pozemský život

Alfred Volný, farář z Jablunkova

Ochotnický divadelní spolek

CIDIDLO

Vás zve na představení divadelní hry

BLAŽNÍK

(J. Cimrman / Z. Svěrák / L. Smoljak)

Divadlo Járy Cimrmana

06.10.2024, 17:00 hod.

Jablunkov, sál radnice

Vstupné dobrovolné

POGWARKI SPOD ŁOCHODZITEJ

W JABLÓNKOWIE SÓM JACKOWIE, CO ROZUMIÓM KAŻDEJ MOWIE

W Jabłonkowie sóm Jackowie,
Co rozumióm każdej mowie,
Handlujóm z Uhrami, Turkym,
Śli na szańce z Brandenburkym.

Po różnych krajach handlujóm,
Kandy pomyślisz, tam wandrujóm,
Z wsieckiego pożitek majóm,
Z fortelu sie nie wydajóm.

W Orawie we dnie i z rana,
Uwidzi Jabłóńkowiana,
Bo tam majóm czynste sprawy,
Kiere nie sóm dlo zabawy.

Jak sie wsiecy pozbiyraróm
Do dómów, a w nich zostanóm,
Wtenczas isty znak już bedzie,
Że Sónđ Boski pryndko przidzie.

Stowej Jacku, stowej miły, bo godziny
już wybiły,
Woło rano jego żonka, a na stole już
prażonka.
Hóp do galot, hóp do ciżem, przeże-
gnoł sie świyntym krziżym,
biere wode umywo sie, rzyko głośno
Ojczynasze.

Dzieci go zaś posłuchały, przełożo-
nych szanowały,
Z Justicarym sprawy ni mioł, a Notara
ani nie znoł.

Taki żici miywoł Jacek, pokiyl jeście
móndry Jacek,
Z Brandyburkym i Orawóm kónoł handel z dobróm
mrawóm.

Pokiyl jeście Bogu służył, a dowcipu swego użył,
Nie cyganił, nie łachmanił, cudzych dóbr nie potyrmanił.
Gdy mioł litość nad nyndznymi, rod odpuścił drugim winy,
gdy hamowoł jynzyk ostry, nie łobmawioł braty, siostry.

Wtedy zbożo dosyć było, zymnioków sie urodziło,
Krowy dobrze sie doiły, śliwki, gruszki sie rodziły.
Bóg im bowiym błogosławił, nyndzy żodnej mu nie stawił,
W dómie jego i na polu, aby wolnym był od bolu.

Gdy szeł siebie do kościoła, świyciła sie kamizola,
Futrym cistym podsiwano, koszula płociynnno bioło.
W świynto i niedziele wdycycki, nosił na szerokim pasie
nogawice jak sprezniny, nie cierpioł w nich ziodnej zimy.

Mentyk modry z wyłózkami, ze strzybnymi knefličkami,
A łańcuszki bardzo śliczne, miały na nim miejsca liczne.
Głowe kryła baranica, kieróm dała Kotelnica,
gdy tam liszki jeście pobyt i dobry kiermaś miały.

Bóty nosił jak Madziary i móg z nimi do kościoła
Wstómpić śmiało i na fare, a nie byłby dostoł kory!
Dziewuchi i kobietki szwarne, chwały godne a nie marne,
Trudno ci tu opisować, krase ich wyrysować.

Nie wiym wyincej, w mojej mowie,
Powiedzieć o Jabłóńkowie,
Przetóz niechóm jego chwały,
Bom już strawił koncept cały.

*Spisoł w 1898 roku
Alojzy Benjamin Füllbier
W archiwach wyśnupoł, fragmynty wybroł i poskodoł,
a pisowniym kapinkym poprawił Andrzej Suszka z Ru-
piynki łod Fiedora*

KŘEŠT KNIHY

12. 9. 2024

JACKi, OD 17:30 HOD.

tomáš tomanek

ZRYMOWANE

mimoblafy

KŘEŠT KNIHY ZPĚVÁKA, HOUSLISTY A AUTORA TEXTŮ
REGIONÁLNÍ COUNTRY SKUPINY BLAF - ZPÍVAJÍCÍ
VE SLEZSKÉM NÁŘEČÍ.

V KNIZE NAJDETE VEŠKEROU ZRÝMOVANOU TVORBU,
KTERÁ NIKDY NEBYLA VLOŽENA DO REPERTOÁRU SKUPINY BLAF.

„Ochrana vzácných přírodních památek není otázka sentimentality, nýbrž povinné úcty; tyto památky, ať je to prastarý strom, předvěký porost nebo vzácný geologický útvar, nám představují něco ctihodnějšího než podnikatelský zájem pana Petra nebo pana Capla.“

Karel Čapek, Prosha o milost, Lidové noviny 2. 12. 1928

Marcela Klemensová

Ekologická organizace ARNIKA

Krajina bez alejí je jako obraz bez rámu. Tisíce kilometrů našich silnic, polních cest, ulic i parkových promenád od nepaměti lemují aleje stromů. Známé, neznámé, vzrostlé, mladinké, ve městech, v krajině, kolem silnic nebo turistických tras. Obdivujeme jejich krásu v každém ročním období a ceníme si jejich staleté historie. Obdivujeme příběhy, které se pod korunami stromů odehrály. Aleje nám poskytují místo k procházkám i odpočinku. Patří ke zdravé a fungující krajině.

Odkud pocházíte?

Ovlivnilo bydliště Váš vztah k přírodě?

Moji předci pocházejí z Těšínska a Jablunkovska od Horní Lomné až po Těrlicko. Otec se kvůli práci musel přestěhovat do Havířova, ale hodně příbuzných, které jsem navštěvovala v dětství, bydlelo na vesnici. Jezdili jsme na chalupy, do zahrad, na malá hospodářství, lezli jsme po stromech, takové normální dětství. Mohu říct, že jsem částečně vyrůstala na vesnici a to mě ovlivnilo na celý život.

Vybrala jste si školu s tímto zaměřením?

Na základce mě nejvíc zajímal přírodopis a hned jsem se začala ubírat touto cestou. Na gymnáziu to byla praxe a témata seminárních prací o přírodě. Vysokou školu jsem si už vybrala s konkrétním zaměřením - obor Ochrana životního prostředí na Univerzitě Palackého v Olomouci. To bylo v době, kdy se teprve začínalo mluvit o ochraně životního prostředí, obzvláště tady u nás, kde byly velké problémy se znečištěním ovzduší i úhynem lesů kvůli emisím z průmyslových podniků.

Našla jste hned zaměstnání v tomto oboru?

Myslím si, že jsem měla v životě kliku, a začalo to hned po škole. Dostala jsem místo v ostravském Ústavu ekologie průmyslové krajiny. Zabývali jsme se například problémem kyselých dešťů a hynoucích lesů na Třinecku. Za úkol jsem měla odebírat a vyhodnocovat vzorky ze studánek a z půdy na horách, třeba na Javorovém a na Ondřejníku. Pak jsem pracovala v OKD Rekultivace - firmě, která se snažila obnovit území postižená těžbou černého uhlí. Objížďala jsem

rekultivační stavby v celém karvinském revíru. Navrhovala jsem druhy vysazovaných stromů, jestli nechat potůček volně téct, anebo mu udělat umělé koryto, prostě tvorba krajiny. To jsem si užila tu část života řekněme firemní, a pak mě cesty vedly už k „nezisku“ a k Arnice.

To byla vědomá volba?

Ve firmě se natolik změnila podmínka, že jsem odešla. Nějakou dobu jsem pracovala jako odborný konzultant a školitel na volné noze, ale nesesedlo mi to. Bylo to v době, kdy se v Havířově už pořádaly takové akce, jako Den země nebo Den stromů, a tam jsem se poprvé setkala se zástupci Arniky. Začala jsem jim vypomáhat dobrovolnický. Postupně se to stalo mojí hlavní pracovní náplní a teď pro Arniku pracuji jako odborník v ochraně přírody už více než deset let. Za tu dobu se Arnika z malého spolku stala uznávanou neziskovou organizací a já dělám práci, se kterou jsem velice spokojená.

Jak Arnika funguje?

Posláním Arniky je chránit přírodu a zdravé prostředí pro budoucí generace doma i ve světě. Prosazujeme méně odpadů a nebezpečných látek, živé řeky a pestrou přírodu a právo občanů rozhodovat o životním prostředí. Pracujeme ve třech pobočných spolcích, kterým říkáme „programy“. Jeden z nich zajišťuje zázemí a fungování organizace. Pak jsou dva programy tematické. Pracuji v programu „Arnika – Centrum pro podporu občanů“. Věnujeme se ochraně krajiny a volně tekoucích řek, územnímu pláno-

vání a ochraně stromů ve městech i v krajině – to je moje téma. Baví mě propojovat lidi z různých oblastí - akademiky, arboristy, starosty obcí, spolky i občany a připravovat projekty na výsadby stromů a péči o ně. V naší ekoporadně pomáhám občanům, třeba chránit stromy proti necitlivým developerským záměrům. Ten druhý program Arniky se zabývá zejména omezováním znečišťujících látek v ovzduší, v odpadech, ale taky třeba v dětských hračkách, v oděvech, v nádobí a úklidové kosmetice.

Dá se nějak bránit necitlivým developerským záměrům?

Nové stavby (ale třeba i rekonstrukce) mají velmi často negativní dopad na zeleň. Zastaví půdu a zaberou místo, kde by mohly růst stromy a ty, co překážejí, pokácí. Podle mého názoru je hodně staveb už v projektové fázi připravováno velmi necitlivě, bez ohledu na stromy. Prostě projektanti málo zvažují, jak by se stavba mohla vyhnout stávající zeleni a stromům. Tenhle proces ale začíná ještě dříve. Při plánování rozvoje obcí. A tady rozhodují zástupci města, které si občané sami zvolí. Slýchávám názory, že „když zůstanou pozemky ladem, není z toho zisk, dokonce je třeba se o ně starat, a to stojí peníze“. Lidé si stěžují, že nemůžou zaparkovat přímo před domem kvůli stromořadí, že přes lípu nevidí na dvorek, co se tam děje. Na jaře jásají nad rozkvetlými třešněmi a v létě vyhledávají lavičky ve stínu stromů, ale na podzim se jim nelíbí listí pod nohama nebo na kapotě auta. Nějak nemáme ty priority srovnané, pořád ještě u většiny lidí převažuje to, že chtějí mít okamžitý krátkodobý zisk. A to je velká chyba. Mysleme na to, kde ta vesnice nebo město bude za dvacet nebo za padesát let a jak se v ní bude žít dalším generacím.

Co stromy a škůdci, jak s nimi bojovat?

Historicky to bylo hlavní téma pro ty, kteří pěstovali ovocné stromy. Dosud se používají proti škůdcům různé chemické postřiky a nátěry, což není dobré, protože ty látky zůstávají v půdě dlouho a dostávají se i do lidského těla. Dobré není ani to, že si zahrádkáři začínají vybírat jen z několika „moderních“ odrůd, které možná víc plodí a jsou krásnější, než ty původní. Pak se ovšem ztrácí různorodost a vlastně i odolnost proti škůdcům. Není to dobré ani pro listnaté stromy v alejích. Když máme jenom jeden druh stromů, třeba lípy, přemnoží se škůdci typičtí pro lípy, a uhynou ve městě všechny lipové aleje. To už odborníci vědí, že je lepší sázet více druhů na jednom místě. Další věc souvisí se změnou počasí, daří se tady druhům z teplejších krajů. S nimi přicházejí noví škůdci a choroby. Tohle jsou nové výzvy a doufám, že si s tím odborníci poradí ve prospěch stromů.

Jste arborista?

To rozhodně ne, možná jsem „odborník na ochranu krajiny a stromů“. Ale řekněme si něco k pojmům dendrolog a arborista. Ono se to často plete. Dendrolog je především znalec dřevin. Poznává druh stromu a ví, co která dřevina potřebuje, za jakých podmínek přežije, kde je pro ni vhodné místo. Nejčastější věcí, kterou po dendrologovi chceme, je vypracovat seznam dřevin na určité lokalitě a posoudit

jejich zdravotní stav, případně doporučit jejich ošetření. Arborista umí stromy ošetřit. Zkušený arborista ke stromům přistupuje jako k živému organismu, musí si umět představit, když odřeže větev, jaký to bude mít vliv na ten strom za dvacet, třicet let. Ošetření na vzrostlých stromech se provádí stromolezeckou technikou. Některé skutečnosti na vzrostlých stromech (dutiny, praskliny) totiž nejsou ze země vidět. S dendrology a arboristy často spolupracuji. Pomáhám jim komunikovat s úřady a vlastníky pozemků a učím se nové technologie a postupy pro ochranu stromů.

Co konkrétně děláte pro stromy jako „odborník na ochranu krajiny a stromů“?

Například organizuji semináře, workshopy nebo přednášky, kde mluvíme o významu stromů pro náš život. S kolegyněmi děláme i přednášky pro středoškoláky a základní školy a různé další ekovýchové aktivity. Určitě k mé práci patří stromová poradna, kam mohou lidé zdarma poslat dotaz. Poradím, jak zachránit strom, jak oslovit úřad, na co má občan právo. Společně s odborníky a dobrovolníky sázíme stromy a pomáháme lidem s péčí o ně. Například s hasiči jsme vysázeli padesát javorů podél silnice z Kopytova k Bohumínu. Před časem jsme pomáhali spolku v Jeseníku vysázet nad městem třešňovou alej, v místech, kudy v dávné době chodili muzikanti z Jeseníku hrát do lázní v Lipové. Krásné je, že z toho vznikla každoroční akce „Sousedská slavnost třešní“. Před deseti lety jsme chtěli ukázat silničářům, že není třeba kácet stromy u cest, že stačí natřít kmeny bílými pruhy pro větší bezpečnost řidičů. Postupně se toho silničáři chopili sami. Dnes už to dělají moderně, dávají na kmeny reflexní pruhy nebo odrazky.

Měla jste na starosti práce v Poodří, to by jeden velký projekt?

Pět let jsme pracovali v CHKO Poodří od Ostravy po Nový Jičín. Zachraňovali jsme stromy – biotopy ohroženého brouka páchníka hnědého. Finance jsme získali z evropského programu LIFE. Díky tomu jsme udělali kus práce, navázali kontakty se sedláky a starosty, získali jsme partnery z Ostravské Univerzity a ČSOP Studénka. Vysadili jsme přes 2000 nových stromků a více než 900 starých vrb a líp jsme ošetřili. Projekt skončil v září 2023, ale o stromy se s pomocí ČSOP staráme dál.

Jak dlouho to trvá, než je stromek samostatný?

Pět let tzv. následné péče o mladý stromek je naprosté minimum. Náročné je to hlavně ze začátku kvůli zalévání, obnovování ochrany proti zvěři a sekání trávy kolem. Když je to u cesty nebo turistické stezky, musíme stromek od počátku upravovat, aby nasadil korunu až tam, kde to v dospělosti nebude vadit užívání cesty. Mladý stromek se dobře vychovává, to známe i z lidové moudrosti. Ořezávat stromy až v dospělosti není dobré, protože velké rány se hůře hojí. Jako u lidí.

Organizujete akci „Tour de aleje“. Co to obnáší?

Je to pro nás časově asi nejnáročnější akce, přesto ji máme nejraději. Je to cyklistický výlet pro rodiny s dětmi, vloni jsme uspořádali už šestý ročník. Vybereme vždy příjemnou trasu po menších silničkách mezi stromy a alejemi stromů, kolem zajímavých přírodních míst. Na trase cyklojízdy jsou zastávky s různými hřítkami a zajímavostmi pro dospělé a děti. Takže si užijí nejenom pohyb na zdravém vzduchu, ale zároveň se učí, proč a jak chránit přírodu.

Pak pořádáte anketu „Alej roku“, je to spojené s „Tour de aleje“?

Zatím ne. Tahle anketa vznikla dřív. Chceme ukázat lidem, jak jsou stromy v krajině krásné a důležité. Stačí se rozhlédnout a všimnout si alejí, které vás přivítají, když jedete domů nebo se procházíte v parku nějakého zámku, potkáte je při jízdě na kole, nebo nějakou krásnou alej o prázdninách objevíte. Do ankety pak pošlete foto nebo fotky aleje a krátký příběh, proč zrovna tuhle alej nominujete. V poslední době lidé často nominují nově vysázené aleje.

Přibývá spolků, které si vysázejí alej mezi poli, nebo obnoví kapličku či boží muka a vysázejí k ní alej. Objevují se ale i smutné příběhy. Lidé nominují aleje, kterým hrozí kácení, s komentářem „toto je asi poslední fotka téhle aleje“. Pro alej, která v hlasování veřejnosti získá nejvíce hlasů, pak děláme slavnost. Připravujeme ji spolu s obcí, spolkem nebo farářem a pokaždé je jiná. Jednou trempská s country muzikou a opékáním buřtů, někdy historická v areálu kláštera s veselíci, loutkovým divadlem a šašky. Máme skvělé sponzory a hezké ceny pro vítěze, třeba fotoaparát, knížky, vstupenky na zajímavá místa i pivo z místního pivovárku. Hlavní cena je vždy let balónem. Podívejte se na web alej-roku.cz.

Existuje nějaká evidence stromů?

Historicky nejstarší je asi evidence památných stromů. Na stránkách Agentury ochrany přírody a krajiny se dá zjistit, jaké památné stromy v republice jsou, kdy byly vyhlášené, jak se o ně pečovalo, nebo kdy byla zrušena jejich ochrana například z důvodu poškození nebo odumření. Stále více měst spravuje vlastní databáze zelených ploch se stromy. V omezené míře si evidenci vedou i silničáři - databázi stromů u silnic. A potom jsou ještě evidence a databáze stromů, které vznikají na univerzitách a ve výzkumných ústavech v rámci nějakého projektu. Ale nějak se nám nedaří to všechno propojit na jednom místě.

Může kdokoliv navrhnout památný strom?

Každý může navrhnout vyhlášení stromu za památný. Je třeba poslat podnět na Odbor životního prostředí, který návrh prozkoumá a oznámí vám, jestli zahajuje řízení o „zpamátování“ stromu. Do toho se vloží odborníci - arboristé a dendrologové - a začíná poměrně dlouhý proces. Musí taky souhlasit vlastník pozemku. Samotné vyhlášení stromu za památný může být docela slavnostní, to záleží na lidech. Strom je pak zařazen do databáze a dostane cedulku se státním znakem. Památný strom má i ochranné pásmo, nejméně ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene. V tomto pásmu není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost. Pokud je památný strom na soukromém pozemku, není obvykle přístupný veřejnosti.

V parku Antonína Szpyrce budete mít 7. října výstavu. Co budou moct návštěvníci zhlédnout?

Budou to dvě venkovní výstavy, samozřejmě o stromech. Jedna z nich je věnována alejím. Návštěvníci se dozvědí, proč potřebujeme aleje v krajině, ve městech i u silnic. Ve spolupráci s etnoložkou představíme aleje také z pohledu historie, lidových zvyků a pověstí nebo výtvarného umění. Jeden panel je věnován alejím evropských metropolí - Prahy, Paříže a Berlína. Druhá výstava vznikla z výsledků naší práce v Poodří a je o nejvýznamnějších druzích stromů v naší krajině. Jsou to příběhy o dubech, hlavatých vrbách a také o hrušních, z jejichž ovoce se v Poodří dělaly tradiční pokrmy, třeba kachna na hruškách a páčila se hruškovice. Po malé vernisáži a prohlídce výstavy se přesuneme na radnici, kde budeme besedovat o stromech.

Arnika vydala taky knihu o stromech.

Vydali jsme několik menších publikací a dvě knihy. Hodně si ceníme knihy vydané v roce 2022 „Stromy v ulicích“. Jsou to rozhovory se správci inženýrských sítí, architektky, krajináři a ekology. Na konci knihy jsou tipy na péči o zeleň. Z práce v Poodří vznikla zase kniha „Pozoruhodné stromy Poodří“, kde jsou příběhy stromů a krajiny i vzpomínky starousedlíků. K tomu velké krásné fotky. Každá kniha stála hodně času a práce, ale výsledek stojí za to.

Čím jsou pro nás stromy?

Důležitá je dlouhověkost stromů, žijí stovky let. Za tu dobu vyrostou do výšky, mají tlusté kmeny a velkou korunu, ale zároveň se na nich vyvine něco, čemu říkáme biotop, prostě různá místa a domečky pro živočichy a rostliny. Stanou se z nich skutečné „stromy – domy“. Stromy jsou životním prostředím pro leccos od mechu, různých breberek, ptáků, kteří tam hnízdí, až po veverka, jezevce a kuny. Jsou

tam důležité vazby, každá rostlina a každý živočich v tom stromě má svůj význam pro fungující krajinu. Z pohledu člověka je významnou funkcí stromů ochlazování vzduchu, zejména ve městech. Stromy jsou také schopny pohltit velké množství znečišťujících částic z ovzduší a tlumit hluk. Významně zmírňují vítr. Pokud jsou stromy zdravé, zachytí ten první náraz, takže vítr nenadělá tolik škody. To samé platí u přívalových srážek. Stromy jsou schopny vodu zadržet a zmírnit její odtok. Při současném extrémním počasí stromy hodně pomáhají. Obrovský vliv mají stromy i na lidskou psychiku. Když se procházíte parkem, sednete si pod strom nebo jedete na kole alejí, působí to na vás velmi blahodárně.

Jsou místa, která byste doporučovala navštívit v našem regionu?

Hodně mě oslovily aleje podél řeky Olzy v Těšíně, na české i polské straně. Doporučuji procházku podél řeky s pokračováním do „Lasku nad Olzou“. Je to zajímavé území s nádhernými stromy. Mnohé z nich jsou chráněné jako „pomník přírody“.

Máte svůj oblíbený strom?

Mám ráda staré pověsti a podle nich by mi měla náležet jabloň. Mým oblíbeným stromem je však dub. Obdivuji duby pro jejich houževnatost a dlouhověkost. Když stárnou, začnou ztrácet na výšce a přibírat na šířce. Ale to znamená, že jsou v nejlepších letech, jako člověk po padesátce. Mám jeden takový svůj oblíbený dub, je to památný strom na louce u Lučiny, jeden z mála v Havířově.

Co Vás kromě práce baví, jak trávíte volný čas?

Nejsem typ skalního ekologa, aby mi práce pro přírodu vzala veškerý můj čas. Život má být pestrý, proto chci mít i jiné zájmy. Baví mě turistika, s manželem rádi chodíme po okolních dědkách i po horách. Pak se zajímám o historii našeho rodu a jako laik dávám dohromady rodokmeny. Jezdím na různá místa, fotím, navštěvuji rodinné příslušníky a shromažďuji staré příběhy. Pak jsem taky už třetím rokem babičkou a hodně času věnuji vnoučatům. Jinak jsem docela knihomol, mám nejraději detektivky a historické romány.

Máte něco, co byste chtěla vzkázat našim čtenářům?

Stromy jsou živé organismy z rostlinné říše, mají tedy svůj životní cyklus začínající mladým stromkem, pokračující jedincem v plné kráse a síle a končící stářím a rozpadem. Čas ale počítají jinak. Ne na dny, jako my, ale na desítky, spíše stovky let. Stromy nás učí něčemu jinému, než je okamžitý prospěch. V našich městech a obcích by se nám bez stínu vzrostlých stromů nežilo dobře.

Děkujeme za rozhovor a přejeme hodně zachráněných i vysázených stromů.

Irena Jurgová

(Foto: archiv Marcela Klemensová)

Život se stromy

Co nám stromy mohou dát a co si od nich bereme
Jak o ně pečovat a jak je chrání naše zákony

7. 10. 2024

JABLUNKOV

17:00 vernisáž výstavy v parku A. Szpyrce
17:30 beseda v sále radnice

ZVEME VÁS NA SETKÁNÍ S MARCELOU KLEMENSOVOU
ZE SPOLKU ARNIKA

Malá vernisáž výstavy
Aleje naše kulturní a historické dědictví

Povídání o stromech, které potřebujeme
k dobrému životu, a také o tom,
že péče o stromy není snadná

Nový školní rok v ZUŠ

Ztichlé chodby naší školy se znovu rozezněly zvuky nástrojů a zpěvu, nádherné melodie hudebního oboru doprovází ladné tahy štětců ve výtvarném oddělení. Po prázdninách je škola opět naplněná životem a výuka může začít. Na začátku nového školního roku bych Vás, milí čtenáři, rád srdečně přivítal a představil naše plány na nadcházející období.

Letos nás čekají drobné změny v pedagogickém sboru, které s sebou přinesou nový vítr a nové příležitosti. Co se však nemění, je naše nasazení při organizaci akcí, na které bych Vás rád pozval. Pro naše žáky i Vás jsme připravili více než 60 různých koncertů, soutěží, vernisáží a dalších akcí, takže věřím, že si každý najde to své.

K 1. září bude mít naše škola 360 žáků, což je maximální kapacita, a i přesto jsme bohužel nemohli přijmout všechny zájemce. Pro ty, kteří se k nám nedostali, hledáme jiné cesty, a proto budeme otevírat tři nové kroužky: přípravný výtvarný kroužek, klavírní kroužek a hudební kroužek.

Doufám, že si děti nový školní rok opravdu užijí a že pro ně bude plný zábavy, objevů a úspěchů. Věříme, že se jim bude líbit všechno, co jsme pro ně připravili, a že každá chvíle strávená v naší škole přinese radost a inspiraci.

S pozdravem
Ondřej Bazgier, ředitel školy

Babí léto s knihou

ZÁŘÍ | KNIHOVNA JABLUNKOV

**Vyberte si tajemný balíček s knihou
a rozbalte jej až doma!!!**

Speciální balíčky pro děti i pro dospělé.

Jízda pro Ondráška

MORAVIA RAIDERS

Pořádá

21.9.2024 od 12:30-13:30h

navštíví naše spanilá jízda, konaná pro pomoc
Ondráškovi, trpícího od narození dětskou
mozkovou obrnou, náměstí v Jablunkově.

Budou zde vidět všechny možné typy motorek,
ze všech koutů naší republiky.

*Přijďte se pokochat krásami vyšperkovaných
motorek a případně i přispět
na rehabilitace pro Ondráška.*

Děkujeme za účast.

Secretary Moravia Raiders

Marek Stebel

přispět můžete i přes QR kód

MICHAL TUČNÝ REVIVAL BAND

VSTUPNÉ: 100 Kč

PÁTEK 6.9. 2024

18:00 HOD.

JABLUNKOV, POD KAŠTANEM

ŠPEKÁČKY A JINÉ DOBROTY NA OHEŇ S SEBOU
PŘI NEPŘÍZNVIVÉM POČASÍ AKCE PŘESUNUTA DO BUDOVY JACKI

Evropský týden mobility v Jablunkově

PUMPTRACK 16. 9. 2024 od 15:00 h.

Městský les, Jablunkov

Závod pro děti MŠ a ZŠ na uměle vytvořeném okruhu tvořeném vlnkami a klopenými zatáčkami

KOLOVANÁ 17. 9. 2024 od 15:00 h.

Dopravní hřiště u ZŠ Jablunkov

Závody pro děti z MŠ na kolech a odrážedlech

Registrace a více informací na: jacki@jackijablunkov.cz nebo na tel. č. 558 358 013

ÚČAST MOŽNÁ POUZE S PŘILBOU

JABLUNKOVSKÝ BIKE

1. ročník závodu horských kol

NEDELE 15. 9. 2024

10:00 HOD.

START:

Jablunkov, u židovského hřbitova

CÍL:

horská chata Gírová

STARTOVNÉ:

150 Kč online registrace (do 13. 9. 2024)

300 Kč na místě

REGISTRACE:

[www.https://my.raceresult.com/304422/registration](https://my.raceresult.com/304422/registration)
při prezentaci od 8:00 - 9:30 hod.

**ONLINE REGISTRACE
ZDE**

Závod proběhne v rámci Evropského týdne mobility

ÚČAST MOŽNÁ POUZE S PŘILBOU A NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ

KALENDÁRIUM AKCÍ

Jablunkov a okolí

ZÁŘÍ 2024

1. 9. – 30. 9. 2024

BABÍ LÉTO S KNIHOU

Jablunkov, knihovna Jablunkov
Pořádá: Knihovna Jablunkov

5. 9. 2024 v 17:30 hod.

KARIN LEDNICKÁ - Beseda a autogramiáda

Jablunkov, Sál radnice Jablunkov
Pořádá: Knihovna Jablunkov

6. 9. 2024 v 18:00 hod.

MICHAL TUČNÝ REVIVAL BAND - koncert

Jablunkov, venkovní prostranství JACKi
Pořádá: JACKi

7. 9. 2024

TURISTICKÝ POCHOD

Mánesovou stezkou – 45. ročník
Pořádá: KČT Třinec

7. 9. 2024 od 12:30 hod.

PÍSECKÉ DOŽINKY

Písek, areál Výletišť Písek
Pořádá: Obec Písek

7. 9. 2024 10:00 - 16:00 hod.

TVOŘIVÝ WORKSHOP pro malé i velké

Jablunkov, Muzeum Trojmezí
Pořádá: Muzeum Trojmezí

12. 9. 2024 v 17:30 hod.

TOMÁŠ TOMANEK – křest knihy

Hudební koncert
Jablunkov, budova JACKi
Pořádá: JACKi

14. 9. 2024 od 15:00 hod.

JABKOVÝ DEN

Jablunkov, park A. Szpyrce
Pořádá: JACKi

14. 9. 2024 od 7:00 hod.

BESKYDSKÝ DOGMARATON

Třinec, areál PZKO - Guty
Pořádá: Triventum SGT, s.r.o

14. 9. 2024 od 12:00 hod.

KARPATSKÝ ŠERPA

Mosty u Jablunkova
Pořádá: SDH Mosty u Jablunkova

15. 9. 2024 od 10:00 hod.

EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY

Jablunkovský bike
Pořádá: JACKi

15. 9. 2024 od 13:00 hod.

DFEST – hravý rodinný festival

Bystřice, areál ZŠ a MŠ
Pořádá: Tým Dfest

16. 9. 2024 od 15:00 hod.

EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY

Pumptrack
Pořádá: JACKi

17. 9. 2024 od 15:00 hod.

EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY

Kolovaná
Pořádá: JACKi

21. 9. 2024

PORTA APERTA

Otevřené brány dílen, farem a výroben
Pořádá: Asociace regionálních značek

28. 9. 2024 od 10:00 hod.

14. KRAJSKÝ SRAZ TURISTŮ

Kamenná chata
Pořádá: KČT

JACKi ZPRAVODAJ - periodický tisk územního samosprávného celku, města Jablunkov. Adresa vydavatele: Jablunkovské centrum kultury a informací, p.o., Mariánské náměstí 1, 739 91 Jablunkov, IČ 47999764. Vychází měsíčně pod ev. č. MK ČR E 23799 v nákladu 2100 ks. Místo vydání JACKi Jablunkov. Odpovědná osoba: Mgr. Gabriela Niedoba, ředitelka JACKi. Přejem inzerce e-mail: jacki@jablunkov.cz, tel.: 558 358 013; redakce si vyhrazuje právo na krácení a úpravu textů. Tisk: KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Čajkovského 1511, 738 02 Frýdek-Místek.